

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON AUDITOINTI

Författare **Helka-Liisa Hentilä, Kimmo Levä, Max Liikka, Auli Toom, Mira Huusko ja Mirella Nordblad, Jyväskylän yliopiston itsearviointi (toim.) Katja Mielonen ja Hanna-Leena Pesonen**

Publikationsår **2021**, NCU:s publikation **2:2021**

Språk **Finska**

ISBN **978-952-206-626-8 pdf**

1.2 Koulutuksen toteutus

- Högskolans självvärdering

Oikeudenmukaiset ja tarkoituksenmukaiset opiskelijavalinnat

Opiskelijavalinnan yhdenvertaiset ja läpinäkyvät menettelytavat turvataan yksiselitteisillä valintaperusteilla, jotka julkaistaan valtakunnallisessa aikataulussa. Vararehtori päättää koulutusneuvoston esityksestä kolmevuotiskaudelle yleiset valintaperusteet. Yksityiskohtaiset valintaperusteet hakukohteittain päätetään tiedekuntaneuvostoissa kolmivuotiskaudelle. Todistusvalinnan valintaperusteet vahvistetaan viideksi vuodeksi.

Valintamenettelyt suunnitellaan mahdollisimman yksinkertaisiksi ja käytännön toteutus entistä yhtenäisemmäksi yliopistotasoisesti. Yliopistoon on erilaisia valintaväyliä. Todistusvalinta on pääasiallinen väylä tutkinto-opintoihin, mutta valintakokeilla taataan mahdollisuus niille hakijoille, jotka eivät tule valituksi todistusvalinnan kautta. Tavoitteena on kehittää valintaväylää avoimen yliopiston opintojen perusteella muiden valintaväylien rinnalla. Siirtohaulla tarjotaan jo opiskelijoiksi hyväksytyille mahdollisuuksia sujuviin siirtymiin.

Tavoitteellisen ja aktiivisen oppimisen tukeminen

Opetussuunnitelmien osaamisperustaisuus on tavoitteellisen ja aktiivisen oppimisen perusta. Opiskelijalla on vastuu osaamisensa kehittymisestä ja opintojensa etenemisestä. Jokainen opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) ja käy läpi asiantuntijuutensa kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista nimetyn ohjaajan kanssa.

Aktiivista oppimista tuetaan monipuolisten, aktivoivien opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen avulla. Valtaosassa tutkinto-ohjelmien opintojaksoissa on tarjolla erilaisia

suoritustapoja. Esimerkkejä näistä ovat ilmiölähtöinen lähestymistapa ja käänteisen oppimisen menetelmät, joiden käytöstä on saatu hyviä kokemuksia ja positiivista opiskelijapalautetta.

Yliopisto on tukenut useita opiskelijalähtöisen ja yhteisöllisen pedagogiikan hankkeita, joiden avulla on kehitetty opiskelijoiden osallisuutta ja aktiivisuutta tukevia toimintatapoja ja tarjottu hyviä käytänteitä kaikkien tiedekuntien käyttöön. Erityistä huomiota on kiinnitetty ryhmätyöskentelyn ja opinnäytteiden ohjauksen tehostamiseen. Myös jatkuvaa arviointia kiinteänä osana opintoja ja oppimisprosesseja sekä arvioinnin monimuotoisia toteuttamistapoja on kehitetty.

Mahdollisuus yksilöllisiin opintopolkuihin tukee opiskelijoiden aktiivista ja tavoitteellista oppimista ja mahdollistaa monitieteiset opintopolut. Laaja 60 opintopisteen valinnaisuus kandidaatintutkinnon sisällä mahdollistaa opiskelijalle yksilölliset opintopolut ja oppiaineyhdistelmät. Yliopistossa on vapaa valinnaisten opintojen opinto-oikeus lukuun ottamatta opintoja, joissa on jokin perusteltu syy rajoittaa oikeuksien myöntämistä.

Temaattisten kokonaisuuksien avulla opiskelija voi vahvistaa omaa asiantuntijuuttaan erityisesti työelämän kannalta relevanteista aiheista. Työelämätaitoihin liittyvien tavoitteiden saavuttamista on tuettu sisällyttämällä tutkinto-ohjelmiin työelämätaitoja tukevia sisältöjä, esimerkiksi työelämä- ja projektiopintoja tai työharjoittelua.

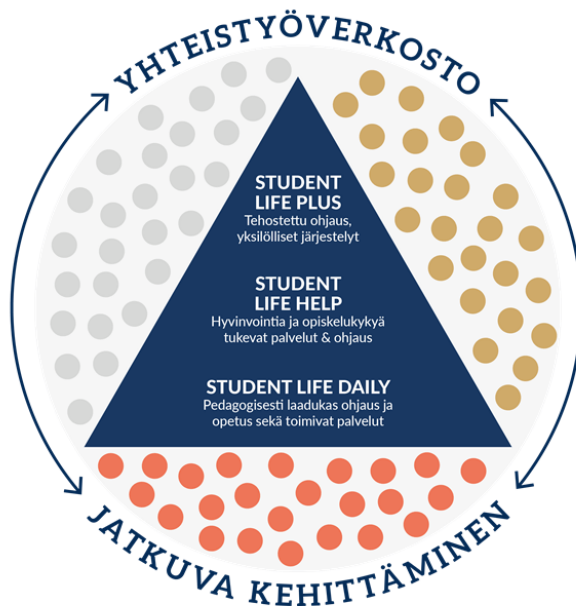
Yliopisto uudisti tutkintosääntönsä vuonna 2019, ja samalla uudistettiin myös aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet. Tavoitteena on joustavoittaa ja sujuvoittaa opintojen etenemistä ja tukea tarvittaessa siirtymää eri koulutusten välillä. Ennakoivaa hyväksilukua sovelletaan yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulu JAMKin sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian EduFutura-yhteistyön puitteissa käynnistetyssä ristiinopiskelussa.

Tukea opiskelijoiden hyvinvointiin ja opiskelukykyyn

Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä vahvistetaan ainutlaatuisen verkostomaisen Student Life -toimintamallin avulla. Se tarjoaa opiskelijalle oikeanlaista ja oikea-aikaista apua ja tukea koko opiskelun ajan, opintojen alusta aina valmistumiseen saakka.

Student Life -konsepti

TOIMINTAKOKONAISUUS

Student Life -toimintamallia ja sen eri toimintoja kehitetään jatkuvasti yhteistyöverkoston jäsenten kanssa. Yliopistoyhteisön yhteistyökumppaneina mm. Semma, KOAS, JYY, YTHS, TE-palvelut, Jyväskylän kaupunki, Kela, Nyyti ry.

Kuvio 5 Jyväskylän yliopiston Student Life -konsepti

Tärkeä osa Student Life -konseptia on vuonna 2020 uudistetut yliopiston laadukkaan ohjauksen periaatteet, joka jakautuu perus-, täydentävään ja tehostettuun ohjaukseen. Yksiköt tekevät periaatteiden mukaiset ohjauksen toteuttamissuunnitelmat ja arvioivat niitä ops-prosessin syklin mukaisesti. Yleisiä periaatteita ovat opiskelijälähtöisyys, kokonaisvaltaisuus sekä osaavat ohjaajat. Ohjauksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija vahvistaa toimijuuttaan ja urasuunnittelutaitojaan. Ohjausta ja tukea tarjotaan yksilö- ja ryhmämuotoisena, monikanavaisuus ja saavutettavuus huomioon ottaen. Student Life -mallin toiminnallisuuksia ovat mm. henkilökunnasta koostuva Hyvis- ja Goodie-verkosto.

Vuodesta 2009 lähtien kehitetyssä Student Life -konseptin hyvinvointitoiminnassa edistetään opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä näyttöön perustuvilla menetelmillä. Toiminta sisältää ohjausta sekä innovatiivisia tutkimusperustaisia ohjelmia ja kehittämistyötä. Kerätty palaute osoittaa, että palveluita käyttäneet opiskelijat ovat saamaansa tukeen erittäin tyytyväisiä, mutta edelleen on kehitettävää siinä, että monipuolisen tarjolla olevan avun ja tuen kokonaisuus tavoittaa kaikki opiskelijat oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti.

Vahvuudet

Ammattitaitoiset ja pedagogiseen kehittämiseen sitoutuneet opettajat

Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä tukevan sisällön integrointi koulutukseen

Kehittämiskohteet

Pedagogisten käytänteiden ja menetelmien monipuolistaminen ja tehokkaammat keinot tutkittujen käytänteiden levittämiseen (JYULearn)

Henkilöstön ohjaustaitojen ja -osaamisen kehittäminen

Viestintä- ja kieliopinointojen integrointi tieteenalan opintoihin (UVK)	Työelämänäkökulman tuominen mukaan opetuksen toteutukseen ja pedagogiikan kehittäminen työelämän kanssa yhteistyössä tapahtuvaan opetukseen ja oppimiseen
Monipuolisen ja monimuotoisen ohjauksen tarjoaminen opiskelijoille opintojen eri vaiheissa	Kansainvälisten opiskelijoiden osaamisen ja kulttuurisen resurssin parempi hyödyntäminen kaikissa opinto-ohjelmissa
Monipuolinen ja monialainen opintotarjonta	Entistä parempi tuki ja toimenpiteiden kokonaisuus edistämään opiskelijoiden kiinnittymistä opiskelijayhteisöön ja opintoihin (JYUStart)

1.2 Koulutuksen toteutus

- Auditeringsgruppens bedömning

Opiskelijoiden oppimisen tukeminen on opetuksen keskiössä

Jyväskylän yliopisto korostaa osaamisperustaista koulutusta, painottaa opiskelijoiden aktiivista roolia omassa oppimisprosessissaan ja akateemiseksi asiantuntijaksi kasvamisessa sekä pitää tärkeänä oppimislähtöisiä pedagogisia ratkaisuja. Tämä näkyy johdonmukaisesti tiedottamisessa verkkosivuilla, hakijoille saatavilla olevassa informaatiossa ja opetussuunnitelmissa.

Jyväskylän yliopisto soveltaa johdonmukaisesti ja avoimesti opiskelijavalintaa koskevia säännöksiä. Jyväskylän yliopistossa painotetaan opiskelijavalintojen yhdenvertaisia ja läpinäkyviä menettelytapoja, ja yhdenmukaisuus taataan selkeillä valtakunnallisessa aikataulussa julkaistavilla valintaperusteilla. Valintakohteet, opiskelijavalintojen eri vaiheet ja kriteerit on esitelty avoimesti verkkosivustolla ja Opintopolussa.

Jyväskylän yliopistossa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) periaatteet ja käytännöt on kuvattu yleisellä tasolla. Lisäksi niiden täydentämiseksi on laadittu yksityiskohtaiset ohjeet aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen ja hyväksilukuun.

Jyväskylän yliopiston koulutusten toteutuksessa tavoitellaan opetussuunnitelmien suuntaisesti osaamiskeskeisyyttä ja opetussuunnitelmiin on kuvattu osaamistavoitteet. Jyväskylän yliopisto on sitoutunut opiskelijoiden oppimisen tukemiseen, monipuoliseen ohjaukseen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseen. Auditointiryhmä sai haastatteluissa näyttöä siitä, että opettajien tavoitteena on opettaa ja ohjata opiskelijoita systemaattisesti sekä hyödyntää monipuolisia opetus- ja arviointimenetelmiä sekä pedagogisia käytäntöjä. Opettajat korostivat toimivan vuorovaikutuksen olevan keskeistä opetuksessa sekä opiskelijapalautteen tärkeää roolia opetuksen kehittämisessä.

Monipuoliset opetus- ja arviointimenetelmät käytössä

Opiskelijat toivat esille työpajoissa ja haastatteluissa, että opetuksessa hyödynnetään monipuolisia opetus- ja arviointimenetelmiä. Opiskelijat kokivat oppivansa parhaiten opintojaksoilla, joissa yksilölliset ja parin tai pienryhmän kanssa tehtävien oppimistehtävien sisällöt vaihtelivat. Samoin opintojaksot, joilla teoreettisen tiedon ja käytännön välisiä yhteyksiä tarkasteltiin ja jäsennettiin yhdessä, koettiin hyödyllisiksi. Opiskelutoverien keskeinen merkitys opiskelussa ja oppimisessa korostui opiskelijoiden kuvauksissa. Kansainväliset opiskelijat pitivät vahvuutena opetuksen tutkimusintensiivisyyttä, opintojen joustavuutta sekä mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa opetuksen käytäntöihin. Opintoihin on mahdollisuus vaikuttaa muun muassa harjoittelupaikkojen valinnan suhteen.

Opiskelijoiden kokemukset oppimista edistävästä arvioinnista ja palautteesta vaihtelivat. Monet opiskelijat kokivat saamansa sopivasti palautetta ja palautekulttuurin avoimeksi, mikä tukee osaamistavoitteiden saavuttamista. Toisaalta opiskelijat toivat esille, että erityisesti isoilla kursseilla palautteen saaminen omista opintosuorituksista oli vähäistä eivätkä opettajat juuri hyödyntäneet kollektiivisen palautteen antamisen mahdollisuutta opiskelijoille eivätkä kertoneet aina opiskelijoille, miten asetetut osaamistavoitteet on saavutettu. Myös kansainväliset opiskelijat kaipasivat selkeämpiä ohjeistuksia tehtäviin, tietoa arviointikriteereistä ja palautetta tekemistään tehtävistä.

Jyväskylän yliopistossa opintojen etenemiseen ja tutkintojen suorittamiseen on johdonmukaiset säännökset ja määräykset, ja niitä sovelletaan johdonmukaisesti. Opiskelijoiden opintojen sujuvaa etenemistä ja valmistumista tuetaan linjakailla opetussuunnitelmilla, oppimislähtöisellä opetuksella, monipuolisilla opetusmenetelmillä, pedagogisilla käytännöillä ja tavoitteiden kanssa linjassa olevilla arviointikäytännöillä sekä monipuolisella ohjauksella. Konkreettinen tekijä opintojen sujuvassa etenemisessä on joustava opintojen suoritusjärjestys, jolloin opintoja voi tehdä itselleen sopivassa järjestyksessä ja aikataulussa eikä opinnoissa ole etenemisesteitä. Opiskelijat toivat myös esille, että on opintojaksoja, joissa pystyy itse ajoittamaan, milloin tekee opintojaksoon liittyviä osasuorituksia, tai suoritukset ovat täysin itsenäisesti tehtäviä.

Jyväskylän yliopistossa tuetaan opiskelijoiden integroitumista työelämään monin eri tavoin. Tavoitteena on, että koulutukset ovat relevantteja suhteessa työelämään, ja valmistuvilla opiskelijoilla on sellaista akateemista osaamista, jota työelämässä tarvitaan. Yliopiston opetussuunnitelmauudistuksessa työelämätaidot ovat olleet yksi keskeisistä huomioitavista asioista. Yliopistossa on tarjolla muun muassa vapaaehtoinen työelämään valmistavien opintojen kokonaisuus, valinnaisia työelämäopintoja ja projektikursseja. Movi järjestää myös työelämäviestinnän opintokokonaisuuden. Opiskelijoiden kokemukset koulutusten työelämäyhteyksistä olivat työpajojen perusteella vaihtelevia: osassa koulutuksissa ne toimivat erinomaisesti ja toisissa niissä koettiin olevan kehittämisen varaa.

Opiskelijoiden kuvaamat toimivat työelämäyhteydet on rakennettu osaksi opetussuunnitelmaa, harjoitteluiden suorittaminen on sujuvaa, harjoittelun voi tehdä myös ulkomailla ja siihen liittyvää tukea on tarjolla. Toisaalta opiskelijat kuvasivat tilanteita, joissa työelämäyhteyksiä ei ole tarjolla luontevasti osana opintoja ja opetussuunnitelmaa, harjoittelun järjestämiseen liittyvät käytännöt

eivät toimi, työharjoittelupaikkoja on vähän ja tukea niihin liittyen ei ole riittävästi saatavilla. Auditointihaastattelujen perusteella tiedekuntien välillä on eroavaisuuksia harjoittelupaikkojen ja opinnäytteiden tekopaikkojen saamisessa sekä siinä, miten opiskelijoita rohkaistaan niiden hankkimiseen. Auditointiryhmä suosittelee käytäntöjen yhtenäistämistä ja sellaisten rakenteiden luomista, joissa opiskelijoita rohkaistaan yliopiston ulkopuolisten kumppanuuksien rakentamiseen jo opintojen aikana. Auditointihaastatteluissa tuli ilmi harjoittelutukirahoituksen riittämättömyys, mikä vaikeuttaa harjoittelupaikan saamista ja jopa valmistumista. Auditointiryhmä suosittaa harjoittelutukimäärärahojen kasvattamista.

Opiskelijoiden ohjaamista toteutetaan systemaattisesti

Auditointiryhmä sai haastatteluissa näyttöä siitä, että opiskelijoiden ohjausta kehitetään Jyväskylän yliopistossa paljon ja monipuolisesti. Ohjaus kytkeytyy opetussuunnitelmiin, aikatauluihin ja työmäärän realistisuuteen sekä siihen, että opiskelijoiden on mahdollista suorittaa tutkinnot tavoiteajoissa. Jyväskylän yliopistossa on laadittu laadukkaan ohjauksen periaatteet ja laadukkaan ohjauksen periaatteiden toteuttamissuunnitelmat. Opiskelijoiden ohjaaminen, oppimisen tukeminen sekä hyvinvoinnista ja yhdenvertaisuudesta huolehtiminen on monipuolista, ja keskeistä siinä on opiskelijalähtöisyys ja ohjauksen monikanavaisuus.

Jyväskylän yliopiston kehittämä Student Life -toimintamalli on vakuuttava ja kattava. Perustutkinto-opiskelijat kokivat, että Student Life on monipuolinen ja laadukas palvelu, joka ei ole kuitenkaan vielä riittävän laajasti kaikkien opiskelijoiden tiedossa. Opiskelijat kokivat toimintamallin ja palveluiden auttavan niitä, jotka tietävät sen olemassaolosta. He korostivat, että opiskelijoiden tietoisuutta Student Lifesta tulee lisätä systemaattisesti. Auditointihaastatteluissa tuli esille, että uuden kirjaston myötä opiskelijoiden tietoisuus Student Lifesta tulee lisääntymään, sillä kirjastoon tulee eri Student Life -toimijoiden ohjaustilat.

Opiskelijoille on tarjolla monipuolista yksilö- ja ryhmäohjausta henkilökunnalta, niin sanotuilta Hyviksiltä eli hyvinvointineuvojilta, vertaisopiskelijoilta ja erilaisten sähköisten ohjaamisen palvelujen kautta. Tällä hetkellä erityisesti Hyvikset ovat näkyvästi esillä eri tiedekunnissa. Opiskelijat kokivat, että Hyvisten puoleen on helppo kääntyä ohjaustarpeissa, mutta sen sijaan koulutussuunnittelijoiden koettiin olevan ylityöllistettyjä. Ohjauksessa on huomioitu opintojen eri vaiheissa olevat opiskelijat ja heidän tarpeensa, ja esimerkiksi JYUStart:illa tuetaan erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoita.

Opiskelijat korostivat, että opintojen sujuvassa etenemisessä HOPS-ohjaus on tärkeä keino. He toivat esille, että HOPS-ohjauksen toimivuus ja laatu vaihtelevat paljon tiedekunnasta ja pääaineesta riippuen. Parhaassa tapauksessa opiskelijoilla on säännöllinen ohjausaika HOPS-ohjaajalle ja laadukkaan ohjauksen periaatteita käytetään suunnitelmallisesti.

Tohtoriopiskelijoiden ohjauksessa korostui tutkijaksi oppimisen ja kasvamisen monipuolinen tukeminen sekä integroituminen tutkimusryhmiin. Tohtoriopiskelijat itse korostivat tutkimusryhmän, tutkimusryhmän seminaarien, erilaisten verkostojen, konferenssien sekä

erityisesti vertaisopiskelijoiden tuen keskeistä merkitystä tohtoriopintojen ja väitöskirjaprosessin aikana. Auditointiryhmän mukaan nämä ovatkin keskeisiä juuri tohtoriopinnoissa.

Opettajia tuetaan pedagogisen osaamisensa kehittämisessä

Jyväskylän yliopistossa panostetaan opettajien pedagogiseen osaamiseen sekä monipuolisten ja ajantasaisten opetus- ja ohjausmenetelmien hallintaan. Opetuksen sekä ohjauksen laatua pidetään tärkeänä. Jyväskylän yliopistossa on monipuolisesti tarjolla korkeakoulupedagogisia koulutuksia ja tapahtumia opetuksen kehittämiseen liittyen, ja koulutukset ovat useiden eri tahojen järjestämiä. Opettajat eivät olleet kaikilta osin tietoisia tarjolla olevista korkeakoulupedagogisista koulutuksista. Auditointiryhmä suosittelee, että yliopisto tiedottaisikin tarjolla olevista koulutuksista nykyistä laajemmin. Opettajat kokivat Jyväskylän yliopiston tarjoamat mahdollisuuden oman pedagogisen opetus- ja ohjausohjaamisen kehittämiseen pääosin riittävinä, mutta kaipasivat ajankohtaista koulutusta ja tukea erityisesti digipedagogisen osaamisen lisäämiseen. Auditointiryhmä suosittelee, että yliopisto kiinnittää huomiota vielä systemaattisemman ja pitkäkestoisemman korkeakoulupedagogisen koulutuksen tarjontaan ja henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksiin sekä varmistaa kattavasti henkilöstön riittävän korkeakoulupedagogisen osaamisen. Korkeakoulupedagogisen koulutuksen jatkuvuus tulisi myös taata.

Opettajat kokivat yhteisopettajuuden sekä muun opetukseen ja sen kehittämiseen liittyvän yhteistyön olennaisena mahdollisuutena kehittyä itse opettajana ja kartuttaa omaa pedagogista osaamistaan. Opettajat korostivat, että opiskelijapalaute ja vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa ovat merkityksellisiä oman opetuksen ja pedagogisen osaamisen kehittämisessä.

Opiskelijat korostivat työpajoissa opettajien sisällöllisen ja pedagogisen osaamisen tärkeyttä opetuksessa. Opiskelijoiden kokemukset opettajien pedagogisesta osaamisesta ja arviointiosaamisesta olivat vaihtelevia. Opiskelijat toivat esille työpajoissa hyviä esimerkkejä oppimisensa kannalta toimivista opetus- ja arviointimenetelmistä ja niiden käytöstä kursseilla. He nostivat esille myös toimimattomia pedagogisia käytäntöjä ja epätasalaatuisuutta riippuen pääaineesta ja kurssista. Samoin opiskelijat kertoivat vaihtelevuudesta ohjauksen ja palautteen saamisessa opintoihinsa liittyen.

Jyväskylän yliopiston koulutuksen toteutuksen periaatteet ovat kokonaisuutena linjakkaat ja opiskelijoiden tavoitteellista oppimista tukevat. Pedagogiset käytännöt suhteessa periaatteisiin ja suunnitelmiin ovat kuitenkin vaihtelevia. Auditointiryhmä suosittelee, että Jyväskylän yliopisto hyödyntää systemaattisesti opettajien vertaisvuorovaikutusta opetuksen ja pedagogisen osaamisen kehittämisessä. Auditointiryhmä sai näyttöä, että Jyväskylän yliopisto tukee henkilöstöä työtehtävissä ja opiskelijoita opiskeluissa tarjoamalla relevantteja tukipalveluita ja huomioimalla heidän tarpeensa tukipalveluiden kehittämisessä.